

Jordánsko

Jordánsko zavádí hospodářské reformy a snaží se vystupovat v pozici stabilní země regionu, která má potenciál být střediskem obchodu i pro okolní státy. Za rok 2018 činil dle údajů MMF růst HDP 2,3 % a očekává se jeho další mírný nárůst v příštích letech. V zemi žije kolem 10 mil. obyvatel a HDP na obyvatele je 4 227 USD. Opět i zde ekonomické predikce očekávají mírný nárůst. Obchodní bilance za rok 2018 byla v deficitu 12,6 %. Negativním ukazatelem je vysoké vnitřní zadlužení, které dosáhlo v roce 2018 96,2 % HDP. Běžný účet je dlouhodobě v deficitu, trvalým problémem je vysoká nezaměstnanost dosahující 18,3 %.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	2,0	2,0	2,3	2,5	2,7	2,9
HDP/obyv. (USD)	4 093,7	4 135,6	4 227,5	4 368,3	4 535,9	4 732,3
Míra inflace (%)	-0,7	3,3	4,5	2,3	2,3	2,5
Nezaměstnanost (%)	15,3	18,3	–	–	–	–
Bilance běžn. účtu (%)	-3,6	-4,3	-4	-3,8	-3,6	-3,4
Populace (mil.)	9,5	9,7	9,9	10,1	10,2	10,3
Konkurenceschopnost	63/138	63/137	73/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	5/7	5/7	5/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, WEF

- ▶ Evropská unie uzavřela s Jordánskem asociační dohodu v květnu 2002.
- ▶ V roce 2016 byl podepsán tzv. „EU Jordan Compact“, což je dohoda o zmírnění celních podmínek vstupu jordánského zboží na trh zemí EU. Dne 4. 12. 2018 bylo podepsáno další prodloužení této dohody.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), obsadilo Jordánsko 73. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD je stupeň exportního rizika 5/7.

Vývoz ČR do Jordánska 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8706	Chassis traktorů vozidel motor osob nákl aj.	333 982	29,6	–	–
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	148 630	13,2	197 426	-24,7
4804	Papír aj. nenatíraný ne k popisování hyg účelu	100 113	8,9	85 023	17,7
9304	Zbraně ostatní, ne zbraně sečné, bodné	70 193	6,2	48 728	44,1
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	31 435	2,8	3 366	833,9
9619	Hygienické vložky, tampony, dětské pleny a pod. hygien. výrobky	24 400	2,2	37 128	-34,3
1905	Zboží pekařské, pečivo, oplatky, rýžový papír, apod.	24 162	2,1	34 305	-29,6
8701	Traktory a tahače (jiné než tahače čísla 8709)	23 152	2,0	33 005	-29,9
9405	Svítilna a osvětlovací zařízení, včetně reflektorů a světlometů	21 662	1,9	25 510	-15,1
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	20 894	1,8	23 707	-11,9
Celkem TOP 10		798 623	70,7	488 198	63,6
Celkem vývoz		1 130 157		1 371 463	-17,6

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Jordánska 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
6110	Pulovry, svetry, vesty apod. pletené háčkované	11 988	23,9	1 939	518,3
6109	Trička, vrchní tílka aj. nátělníky pletené	8 189	16,3	2 465	232,2
6103	Obleky saka kalhoty ap. pánské chlapecké pletené	6 127	12,2	1 009	507,2
6104	Kostýmy, šaty, sukně ap., dámské, dívčí, pletené	5 305	10,6	344	1 442,2
6101	Svrchníky bundy ap. pánské chlapecké pletené	3 077	6,1	145	2 022,1
6203	Obleky, saka, kalhoty, komplety aj., pánské	1 474	2,9	84	1 654,8
3926	Ostatní výrobky z plastů a výrobky z ostatních materiálů čísel 3901 až 3914	1 359	2,7	1 319	3,0
2403	Výrobky náhražky tabákové ost. výtažky trestí	1 302	2,6	1 545	-15,7
6105	Košile pánské chlapecké pletené háčkované	1 284	2,6	260	393,8
7013	Sklo stolní domácké kuchyňské aj. zboží	1 126	2,2	303	271,6
Celkem TOP 10		41 231	82,2	9 413	338,0
Celkem dovoz		50 158		22 107	126,9

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Automobilový průmysl

Obměna vozidel je relativně rychlá. Na trhu, zejména v hlavním městě Ammánu, je vidět málo ojetých vozidel. U osobních motorových vozidel byla zaznamenána zvyšující se poptávka.

► Energetický průmysl

Požadavky na dodávky klasických a solárních energetických zařízení jsou trvale aktuální. Webové stránky jordánského ministerstva pro energetiku a minerální zdroje (MEMR) publikují jednorázové tendry související s energetikou a plánované projekty dlouhodobé realizace, např. projekt výstavby malých vodních elektráren na trase přivaděče vody z Rudého moře do Mrtvého moře.

MEMR publikovalo „Akční plán ke zvýšení energetické účinnosti na období 2017–2020“, jehož cílem je zajistit spolehlivé zdroje energie při nejnižších možných nákladech, zvýšit energetickou účinnost v průmyslové výrobě (do roku 2020 o 20 %) a obecně prosazovat úspornost ve spotřebě energie. Název dokumentu je „National Energy Efficiency Action Plan 2017–2020 (NEEAP)“. Vyšší úspornosti se má dosáhnout zejména následujícími opatřeními, která jsou exportními příležitostmi pro české firmy:

- nahrazení žárovek úspornými žárovkami LED v rezidenčních oblastech,
- povinné umístění štítků s parametry spotřebičů a spotřebou na elektrických spotřebičích,
- opatřit střechy stávajících budov tepelnou izolací,
- nové rezidenční objekty stavět s účinnou tepelnou izolací,
- nahradit neónová svítidla ve veřejných budovách, hotelech, nemocnicích, pouličních osvětleních, aj., zářivkami s nízkou spotřebou,
- nahradit elektrické pohonné jednotky v rozvodech vody jednotkami s úsporným provozem.

Významnou oblastí sektoru je solární energetika. Jordánsko plánuje zvýšit podíl solární energetiky v energetickém mixu na 10 %. Pro daný záměr existuje již legislativní a institucionální struktura. Investice se uskutečňují na úrovni státu i v soukromé sféře.

► ICT

Cílem jordánského průmyslu je sledovat moderní trendy v průmyslu informatiky a komunikačních technologií a zavádět je do praxe. Jordánský král sektor ICT podporuje. Tato skutečnost je příležitostí pro české firmy v oboru ICT. Podrobnosti lze najít na web. stránkách speciálně zřízeného „Ministerstva pro informační a komunikační technologie“.

► Kovo zpracovatelský průmysl

Jordánsko pokrývá z větší části vlastní potřebu malého průmyslu na regionální a komunitní úrovni. K tomu potřebuje dílčí dodávky materiálů a jednoduchých přístrojů či nářadí pro kovoobráběcí průmysl. Související výrobky jsou čerpadla vody a elektrotechnický materiál.

► Obranný průmysl

Země má stálý zájem o zbrojní techniku, materiály pro výzbroj armády a skýtá zajímavý prostor pro české výrobky obranného průmyslu. Na základě dobrých vztahů ZÚ se zbrojovkou KADDB lze

očekávat zájem o obrannou techniku. V tomto oboru je potřebná trvalá akviziční činnost českých dodavatelů obranného materiálu. České firmy se úspěšně zúčastnily veletrhu obranné techniky „SOFEX“ v květnu 2018.

► Sklářský a keramický průmysl

V provincii Maán se nacházejí velká ložiska suroviny potřebné ke sklářskému průmyslu. Vedení gubernátorátu má zájem vybudovat v lokalitě sklárnu na výrobu tabulového skla, která by dodávala sklo pro stavební projekty v rámci lokality a do hlavního města Ammánu.

► Stavební průmysl

V Jordánsku existuje řada místních i zahraničních firem, které působí ve stavebnictví. Většina firem je registrována v Jordánské komoře stavebních dodavatelů (JCCA), která má 2 400 členů. Velvyslanectví ČR má s vedením komory kontakt. Stavební firmy projevily zájem o spolupráci, konkrétně o technologie výroby tvárnic a stavebních prvků a zpracování stavebních demoličních hmot.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Potenciální oblastí pro uplatnění exportu českých firem jsou zařízení pro vodohospodářské účely (čističky odpadních vod, zavlažovací systémy, čerpadla, trubky, pryžové hadice).

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Jordánsko má v regionu vyspělé zdravotnictví, zejména v oblasti privátního sektoru a vojenských nemocnic. Zdravotnictví a farmaceutický průmysl představují cca podíl HDP 8,6%. Tento podíl je udržován také zdravotní turistikou z okolních zemí, kterou Jordánsko svou lékařskou kapacitou a infrastrukturou zabezpečuje. Pro české firmy se nabízejí možnosti dodávat nejen léčiva, ale i zdravotnický materiál a techniku. Od května 2017 se uvolnila možnost nabízet také do objemově významného vojenského sektoru.

► Železniční a kolejová doprava

Jordánsko má ambiciózní plány na propojení saúdskoarabské železniční sítě přes své území s železniční infrastrukturou u Středozemního moře. Podrobnosti lze získat na Ministerstvu dopravy. ZÚ získal poptávku na 500 ks plošinových nákladních vagónů pro železniční společnost v Aqabě. Čína je připravena poskytnout Jordánsku půjčku pro modernizaci železničního sektoru ve výši 2,7 mld. USD, existuje možnost subdodávek jak vagónů, tak signalizačních zařízení pro železnice.

Rozvojová pomoc České republiky do Jordánska má dvě formy:

Vlajkovou lodí české humanitární pomoci v Jordánsku je od roku 2013 vládní program MEDEVAC zaměřený na sektor zdravotnictví a operační zákroky v rámci skupiny syrských pacientů. Kromě této formy pomoci ze strany českých lékařů přímo v místě existuje ještě druhý účinný nástroj zaměřený na rozvojovou pomoc poskytovanou ČR tzv. malé lokální projekty zacílené na zlepšení životních podmínek a udržitelný rozvoj. ČR se v tomto kontextu zaměřuje na syrské uprchlíky v táboře Zaatari a Azrak.

1) MEDEVAC

Za rok 2018 bylo celkem odoperováno 441 pacientů (od zahájení programu v roce 2013/14 se jedná o 2 149 pacientů), pro rok 2019 je v plánu celkem 8 operačních misí (oftalmologie, kardiochirurgie, traumatologie).

2) MLP 2018

V roce 2018 byl ukončen Malý lokální projekt s názvem „Support for the expansion of the Peace Oasis Community Center in Zaatari Camp“ v hodnotě 500 000 Kč. Realizace projektu přinesla zvětšení komunitního centra o objekty určené k rozšíření psychosociální podpory rodinným příslušníkům z řad uprchlíků. Bylo dosaženo lepších předpokladů pro cílenou péči, zejména vůči malým dětem.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Energetický průmysl	HS 8401 – Jaderné reaktory; neozářené palivové články pro jaderné reaktory
	CPA 38 – Sběr, příprava k likvidaci a likvidace odpadu; zpracování odpadu k dalšímu využití
	HS 9026 – Přístroje a zařízení na měření nebo kontrolu průtoku, hladiny, tlaku aj. přístroje
Vodohospodářský a odpadní průmysl	HS 8421 – Odstředivky, odstředivé ždímačky; stroje k filtrování, čištění kapalin nebo plynů
Sklářský a keramický průmysl	HS 7003 – Lité a válcované sklo v tabulích aj. neopracované
Stavební průmysl	HS 6810 – Výrobky z cementu, betonu nebo umělého kamene, též vyztužené
Automobilový průmysl	HS 8703 – Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob
	HS 8507 – Elektrické akumulátory, včetně separátorů
	HS 8512 – Elektrické přístroje osvětlovací nebo signalizační, elektrické stěrače ap.
	HS 8708 – Části, součásti motorových vozidel čísel 8701 až 8705
Železniční a kolejová doprava	HS 7302 – Konstruktivní materiál pro stavbu železničních nebo tramvajových tratí ze železa nebo oceli
	HS 8606 – Železniční nebo tramvajové nákladní vozy a vagony, bez vlastního pohonu
	HS 8608 – signalizační zařízení pro železnice
Kovozpracovatelský průmysl	HS 7213 – Tyče a pruty, válcované za tepla, v nepravidelně navinutých svitcích, ze železa nebo nelegované oceli
	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny
Obranný průmysl	HS 9302 – Revolvery a pistole, jiné než čísel 9303 nebo 9304
	HS 9303 – Ost. střelné zbraně ap. zařízení využívající ke střelbě výbušné náplně
	HS 9305 – Části, součásti a příslušenství výrobků čísel 9301 až 9304
	HS 8706 – Podvozky (chassis) vybavené motorem, pro motorová vozidla čísel 8701 až 8705

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3001 - Žlázy aj. k organoterapeutickým účelům, výtažky
	HS 3003 - Léky neodměřené ne krev antisera, vata aj.
	HS 3005 - Vata, gáza, obinadla apod. výrobky
	HS 7017 - Laboratorní, hygienické nebo farmaceutické skleněné zboží
	HS 9018 - Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.
	HS 9402 - Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek
ICT	HS 8528 - Monitory, projektory, bez TV, přijímače televizní
	HS 8542 - Elektronické integrované obvody